

European Youth Parliament

Barcelona, 9 de febrer de 2020

[SALUTACIONS]

Membres de la Junta Directiva del Parlament Europeu de Joves a Espanya, organitzadors ...

Membres de la *Barcelona Selection Conference 2020*,

PER ALS JOVES, PER A EUROPA

Celebreu aquesta Assemblea General pocs dies després que l'Europa dels 28 hagi passat a ser l'Europa dels 27.

S'ha consumat, després d'un llarg procés, la sortida del Regne Unit de la Unió Europea.

Jo crec que és una mala notícia... Veure arriar la bandera de la Union Jack de les institucions comunes és, més enllà de la tristesa que ens provoca als europeistes, un motiu de preocupació per les seves conseqüències econòmiques i polítiques.

CONVERTIR EL BREXIT EN UN ESTÍMUL PER MILLORAR LA UNIÓ

Després d'un llarg període d'incertesa, generat per les pròpies contradiccions internes dels britànics i les seves institucions, s'ha ratificat un acord de separació que garanteix, en principi, la protecció dels drets dels ciutadans de la UE i del Regne Unit visquin on visquin, però que deixa un bon grapat d'interrogants.

Ara caldrà acordar com són les noves relacions de col·laboració entre ambdues parts. Caldrà establir els nous acords comercials, duaners, i de tota mena. Tenim per davant unes negociacions molt complexes que han de permetre entrar en els detalls d'aquest divorci.

Detalls que afecten tots els europeus i europees i que comporten riscos per a tots. Per al Regne Unit i també per a la Unió Europea.

La presidenta de la Comissió Europea, el president del Consell Europeu i el president del Parlament Europeu assenyalen, en un recent article conjunt, que:

“El grau de col·laboració que establim dependrà de decisions que encara han de ser adoptades. Cada elecció té les seves conseqüències. Sense la lliure circulació de persones no hi pot haver lliure circulació de capitals, béns i serveis. Sense igualtat de condicions en els àmbits del medi ambient, l'ocupació, la fiscalitat i els ajuts d'Estat, no es pot garantir un accés òptim al mercat únic. Sense ser membre de la UE no es poden conservar els avantatges inherents a aquesta condició”.

Hi ha, doncs, molta feina a fer per endreçar les relacions – noves – entre el Regne Unit i la Unió. Molta feina, molts detalls ... I poc temps – fins al 31 de desembre – per tancar els acords, si no volem una sortida abrupta que encara seria més preocupant.

Fa uns dies llegia una entrevista a John Kerr, membre de la Cambra dels Lords.

Deia, entre altres coses: *“Em sento molt trist. Hem comès un error greu... que patiran els habitants del nord d’Anglaterra, els treballadors de la indústria automobilística, o els de la indústria aeronàutica. Serà la classe treballadora la que pagui les conseqüències. M’entristeix el fet que la gent gran hagi donat l’esquena als joves. La gent jove se sent europea... Però no crec que sigui un error definitiu. Crec que els meus fills veuran com el Regne Unit torna a pertànyer a la Unió Europea...”*

Kerr forma part dels que al Regne Unit han estat partidaris del *Remain*. Però el Brexit va sortir guanyador en el famós referèndum, celebrat enmig d’una enorme polèmica. Ara els eslògans utilitzats en aquell moment han de donar pas a les negociacions per a fer efectiva la sortida. I, com deia, la negociació ha d’entrar en els detalls.

No em vull estendre en aquests detalls perquè el que m’interessa compartir amb vosaltres avui és la convicció que **hem de convertir aquesta ruptura en un estímul per millorar la Unió**, les seves institucions i les polítiques comunes que a poc a poc anem construint.

És d’això que us vull parlar. De com fem avançar la Unió Europea precisament en aquests moments.

Deixeu-me fer, abans, un parèntesi.

Això que feu avui és important. Debatre sobre Europa entre vosaltres, nois i noies estudiants seleccionats des dels vostres centres educatius és important. Haver estat seleccionats per la vostra capacitat de lideratge, de reflexió, d’oratòria i, també, de domini de l’anglès, ha de ser per a tots i totes, motiu d’orgull.

I jo us vull felicitar per això.

Com vull també felicitar l’organització que fa possible aquest debat. Ho vull dir expressament: necessitem moltes iniciatives com la vostra. Molts espais cívics on es parli d’Europa. Per què això d’Europa no és una cosa dels governs o de les empreses, o dels bancs, o dels polítics..., això d’Europa és una cosa de tots nosaltres. La millor manera que tenim de defensar el projecte europeu, que vol dir la societat del benestar, una idea de democràcia, de justícia social i de solidaritat, és convertir-lo en una matèria de debat ciutadà.

PARLEM D'EUROPA I EL SEU FUTUR

Parlem doncs d'Europa i del seu futur, del nostre futur.

Per parlar de com fem avançar avui la Unió Europea ens cal preguntar-nos per què va néixer, de què ha servit i per què la necessitem.

Fa pocs dies vaig veure una pel·lícula de **Sam Mendes**, "1917", que explica la història de dos joves soldats anglesos durant la Primera Guerra Mundial. Em va fer pensar en un llibre d'**Erich Maria Remarque**, traduït al català com "*Res de nou a l'Oest*". I també en el llibre de **Stefan Zweig**, "*El món d'ahir*". Us recomano a tots la seva lectura.

És la història d'una Europa devastada. És el record d'una Europa que durant tot el segle XIX i la primera meitat del XX ha anat teixint guerra rere guerra fins a la devastació final.

La I Guerra Mundial, del 1914 al 1917. Després la II Guerra Mundial, de 1939 a 1945: un conflicte que va durar més de 6 anys i que va provocar més de 60 milions de morts. Dues generacions d'homes i dones europeus destrossades.

En acabar la guerra, alguns dirigents polítics i econòmics van entendre que per evitar la reincidència calia buscar formes diferents de dirimir els conflictes. És així, per exemple, que **Robert Schumann**, ministre francès, va impulsar una organització per ocupar-se junts de l'explotació de l'acer i del carbó. França, Alemanya Occidental, Itàlia, Bèlgica, Luxemburg i els Països Baixos van crear la CECA, precursora del que avui és la Unió Europea. Va ser l'any 1951.

Van entendre, aquells responsables d'una destrossada i dividida Europa, que el que calia era buscar llocs per col·laborar, per treballar junts, per construir un futur entre tots. I amb aquest propòsit a la motxilla, van començar a dibuixar l'Europa unida ideal. La CECA, la Comunitat Econòmica Europea (CEE), la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (CEEa), ...

Ja sé que el record de les guerres mundials i aquestes històries de fa més de 50 anys us queden molt enllà en el temps i que l'apel·lació a la memòria no pot ser una raó suficient, avui, per explicar la necessitat i la utilitat del projecte europeu. A ningú no li passa pel cap que una cosa així pogués tornar a passar.

Amb el temps el projecte europeu ha anat madurant. Ja no es tracta, només, de preveure l'aparició de nous conflictes en el continent i de disposar d'instruments per resoldre'ls, com va passar per exemple amb la implosió de Iugoslàvia als anys 90, encesa per tensions nacionalistes i religioses, sinó de construir un projecte compartit.

I això és el que ha passat. Lentament. Amb passes al davant i passes al darrere, sí. Amb contradiccions i insuficiències, també. Però ha estat i és una història d'èxit.

Els 27 Estats que formem la Unió, amb diversos graus d'integració i participació, hem acordat posar en marxa junts un conjunt de polítiques que afecten la nostra vida quotidiana, el funcionament de les nostres economies i la defensa d'un conjunt de principis que tenen a veure amb la democràcia i la llibertat.

Aquest procés de construcció europea parteix de **dues conviccions bàsiques: la primera, que necessitem entendre'ns per no barallar-nos més; la segona, que junts som més forts per fer front als reptes del món en el qual vivim.**

Per això hem pogut construir un gran espai territorial on ens podem moure en llibertat.

Es poden moure les persones..., perquè hem posat en comú les nostres fronteres.

Es poden moure els productes, els capitals, els serveis..., perquè hem posat en comú les nostres economies i hem establert regles de joc comunes per al seu funcionament.

Podem comprar-nos i vendre'ns aquests productes o serveis..., perquè hem creat un mercat que intenta anivellar les economies estatals amb mesures de solidaritat territorial que han facilitat les inversions a les economies més febles.

Podem estudiar de forma similar..., perquè hem posat en comú els nostres sistemes universitaris.

Podem fer front a les crisis cícliques de l'economia..., perquè hem establert una moneda única i una regulació financera i bancària que, tot i les seves insuficiències, ens protegeix.

Hem construït, a poc a poc, un sistema de benestar social que és admirat arreu del món. I ho hem fet en una economia de mercat que, malgrat tot, ha estat capaç de finançar aquesta xarxa de seguretat capaç de vetllar per la lliure competència, pel progrés econòmic, per la democràcia pluralista i per uns estàndards de justícia social que garanteixen la convivència.

Tot això i molt més és la Unió Europea.

Malgrat tot. Sí, malgrat totes les coses que sabem que no funcionen prou bé. I que tot sovint ens deixen insatisfets.

Però és que hem d'entendre que el procés de construcció de la Unió és conseqüència dels pactes que dia a dia fan els Estats Membres. Cada Estat tendeix a vetllar pels seus propis interessos..., ho hem d'entendre. I per això de vegades és tan difícil arribar als acords que es converteixen, després, en polítiques europees comunes.

Deixeu-me que us digui, tanmateix, que jo crec que el resultat és molt positiu. Ho ha estat per Catalunya i per Espanya en el seu conjunt. Ho ha estat per tota Europa. I, si m'ho permeteu, també ho ha estat per al Món: avui, la UE és un element de moderació de les tensions internacionals i un punt de referència per al conjunt de la Humanitat.

I ara, quin ha de ser el nostre objectiu europeu?

D'entrada, preservar el model de societat que hem construït, durant els darrers 50 anys. Una societat que vol garantir les oportunitats a tots els ciutadans i les ciutadanes de la Unió. Que considera que és fonamental que l'Estat asseguri el benestar i la justícia social, en un context de lliure mercat i de democràcia.

Ens podríem preguntar..., Però això, que no ho tenim, ja?

De vegades, quan gaudim d'una bona situació – i dic bona amb totes les limitacions – creiem que la tenim assegurada per sempre. I no, no és veritat. La societat europea del benestar, la democràcia representativa que hem edificat, l'Europa dels drets per als ciutadans..., tot això que tant ha costat assolir, no és un privilegi garantit per al futur. No. Dependrà del que fem entre tots. No podem deixar de pedalar.

I, precisament perquè no podem deixar de pedalar ens cal tenir clars els reptes que tenim al davant. Són reptes vells, que arrosseguem des de fa anys, i reptes més nous, amb un nivell de protagonisme que ni ens podíem imaginar fa aquests 50 anys.

VELLS I NOUS REPTES PER A EUROPA

Començo pels reptes vells, que segueixen necessitant atenció. N'esmento tres:

- **Millorar la dimensió democràtica de les institucions europees.** El sistema europeu combina la relació entre Estats, que són democràtics i que disposen de les seves pròpies cambres legislatives, amb l'intent de facilitar la participació dels ciutadans europeus en el control i en la iniciativa legislativa per mitjà del Parlament Europeu, elegit de forma directa per la totalitat dels ciutadans i ciutadanes de la Unió. Els Estats han delegat en aquestes institucions (Comissió, Consell i Parlament) moltes de les seves competències. Algunes de molt importants, com la política monetària. Trobar l'equilibri entre la decisió de cada Estat membre i les decisions comunes no és gens fàcil.
- **Caminar cap a una major integració europea, ampliant els àmbits on les decisions es prenen de forma conjunta.** El pas més important, només per citar-ne un, és dotar la Comissió d'un pressupost europeu digne d'aquest nom que serveixi per finançar aquestes polítiques comunes.
- **Trobar els mecanismes adequats per gestionar solidàriament – a escala europea – les crisis migratòries** que patim i que seguirem patint mentre Àfrica no trobi la seva via per al desenvolupament social, econòmic i polític. Aquesta és una gran qüestió contemporània, molt complexa, que no es pot resoldre només amb mecanismes de control fronterer. Però mentre no hi hagi d'altres vies, cal assegurar que els estats fronterers no es trobin sols en la gestió d'aquestes crisis.

I al costat dels vells reptes, tenim els nous conflictes del segle XXI, que també esmento de forma molt resumida:

- En primer lloc, Europa ha de **trobar el seu paper en un món molt condicionat per la tensió entre la Xina i els Estats Units.** La caiguda del *Mur*, amb el desmembrament de la Unió Soviètica, va donar lloc a un període de relacions internacionals multipolars. Ara, la presidència de Trump als EEUU sembla exemplificar el creixement de les polítiques proteccionistes i nacionalistes. Europa, constrenyida per una Rússia que anhela el seu antic Imperi, per una Xina en expansió per tot el món i uns EEUU que ara no comparteixen el projecte europeu, ha de ser capaç de demostrar el seu potencial polític i econòmic, en defensa, precisament, dels europeus.

- En segon lloc, ha de **ser capaç de moure's en una economia ja no globalitzada, sinó digitalitzada**. L'economia digital (la robòtica, els automatismes, la intel·ligència artificial,...) són els mots d'ordre d'aquesta nova revolució que provocarà canvis molt importants en les nostres vides i que comporta, també, riscos. Europa ha de prioritzar les inversions en ciència i tecnologia, si no vol quedar-se enrere.
- En tercer lloc, **aturar el creixement de les desigualtats**. Si alguna cosa ha posat de manifest la darrera crisi econòmica i financera ha estat això: en general, avui els rics són més rics, i els pobres, més pobres. No ens ho podem permetre. L'economia social de mercat funciona si no es trenca el que podríem denominar "el contracte social". Europa ha de ser capaç de renovar-lo.
- En quart lloc, **lluitar efectivament contra el canvi climàtic**. Alguns s'entesten a afirmar que això no existeix. Que es tracta, simplement, d'un canvi cíclic de la meteorologia i que no calen mesures extraordinàries per a fer-hi front. Els "negacionistes", liderats per l'actual president dels EEUU, no creuen que calgui fer canvis en les nostres economies, ni en la manera de produir i utilitzar l'energia. Europa sí. Europa constitueix, avui dia, una esperança per a la conservació del planeta. És aquí, a la nostra Europa, on s'adopten les mesures més importants de lluita contra les emissions de CO2 i la contaminació del medi ambient. Amb decisions legislatives i reglamentàries que afecten les indústries, les infraestructures, la fiscalitat i la prevenció. L'*Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible*, que va ser adoptada en 2015 per NNUU, representa un compromís mundial per fer front als reptes socials, econòmics i mediambientals de la globalització i preveu uns determinats "Objectius de Desenvolupament Sostenible", els ODS. Doncs bé, avui està clar que el principal impulsor d'aquesta "agenda" és, precisament, la Unió Europea.
- I, per últim, **guanyar la batalla política en favor de la democràcia lliberal**. És a dir, la democràcia basada en el lliure funcionament de cambres legislatives representatives de la voluntat dels ciutadans; en l'elecció de governs que responen dels seus actes davant la societat; en la divisió de poders entre l'executiu, el legislatiu i el judicial; en el respecte a les diferències que existeixen en les nostres societats cada cop més diverses; en la cohesió social... Tot això que coneixem i que massa sovint no valorem prou. Doncs bé, avui és necessari defensar-ho. També a Europa. I és que la degradació de les condicions econòmiques en moltes capes de la població, per la globalització i la revolució tecnològica, ha creat un enorme malestar. Alguns pensem que cal actuar contra això amb polítiques econòmiques que restableixin la cohesió i lluitin contra les desigualtats. D'altres, però, busquen solucions fàcils basades en el replegament nacionalista i proteccionista, de la mà d'ideologies que hem qualificat de "populistes". Avui Europa necessita reforçar-se ideològicament en favor de la democràcia i, alhora, en favor d'un compromís contra l'increment de les desigualtats. I aquest és un combat essencial.

Com veieu, feina no en falta. La vella Europa pot ser la nostra nova Europa i ser un motiu d'orgull i esperança de tots els europeus.

Els governants d'avui, els polítics, els empresaris, els sindicalistes, els científics, els professionals, els intel·lectuals... tenen una gran responsabilitat.

Vosaltres, joves d'Europa, també.

Moltes gràcies per la vostra atenció.

José Montilla

9 de febrer de 2020